

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 34/23

Luxemburg, 16 februarie 2023

Concluziile avocatului general în cauza C-216/21 | Asociația „Forumul Judecătorilor din România”

Avocatul general Emiliou: o procedură de promovare a judecătorilor bazată pe o evaluare a activității și a conduitei lor de către o comisie compusă din președintele și din judecătorii instanței superioare relevante este compatibilă cu dreptul Uniunii

Totuși, chiar și atunci când membrii acestei comisii sunt ei înșiși independenți, criteriile aplicate ar trebui să fie suficient de obiective, pertinente și verificabile, iar comisia ar trebui să fie obligată să își motiveze deciziile

În anul 2019, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii (România) (denumit în continuare „CSM”) a aprobat un regulament național de reformare a procedurii de promovare aplicabile judecătorilor de la instanțele inferioare din România. Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și YN au solicitat anularea în parte a acestei hotărâri la Curtea de Apel Ploiești (România).

Ei susțin că procedura de promovare aplicabilă judecătorilor de la instanțele naționale inferioare este condusă de președinții și de membrii curților de apel în cadrul cărora urmează să fie ocupate posturile vacante și se bazează pe criterii subiective și discreționare, iar nu pe o evaluare obiectivă a candidaților întemeiată doar pe rezultatele obținute la un examen scris.

Curtea de Apel Ploiești ridică problema compatibilității unei asemenea reforme cu principiul independenței judecătorilor.

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Emiliou apreciază că **o procedură de promovare a judecătorilor bazată pe o evaluare a activității și a conduitei acestora de către o comisie compusă din președintele și din judecătorii instanței superioare relevante, care au de asemenea sarcina de a controla în căile de atac hotărârile pronunțate de acești judecători și de a efectua evaluări periodice ale activității lor este compatibilă cu dreptul Uniunii¹. Totuși, chiar și atunci când membrii comisiei menționate sunt ei înșiși independenți, criteriile aplicate ar trebui să fie suficient de obiective, pertinente și verificabile, iar comisia ar trebui să fie obligată să își motiveze deciziile.**

Avocatul general arată că procedura de promovare a judecătorilor care își desfășoară activitatea în cadrul instanțelor inferioare din România este împărțită în două etape. Prima etapă se bazează pe un concurs scris destinat să testeze atât cunoștințele teoretice, cât și aptitudinile practice ale candidaților. Candidații declarați admiși sunt promovați ulterior în gradul profesional imediat superior, dar continuă, în fapt, să exercite aceeași funcție. A doua etapă, denumită „promovare efectivă”, permite candidaților care au fost deja promovați „pe loc” și care au gradul profesional necesar să fie repartizați efectiv la un tribunal sau la o curte de apel.

¹ Cu principiul independenței judecătorilor, consacrat la articolul 47 din cartă și la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE.

Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și YN contestă modul de desfășurare a celei de a doua etape a acestei proceduri, în cursul căreia comisia de concurs trebuie să evalueze activitatea candidaților și conduita acestora în cursul ultimilor trei ani anteriori participării lor la această a doua etapă. Două aspecte ale acestei proceduri par să fie deosebit de problematice din punctul lor de vedere: modul de desemnare a membrilor comisiei de evaluare care participă la procedura de „promovare efectivă” și componența respectivei comisii de evaluare, precum și criteriile aplicate de membrii comisiei de evaluare pentru a stabili candidații care vor fi promovați.

În ceea ce privește desemnarea membrilor comisiei de evaluare și componența sa, avocatul general consideră că elementele invocate în cauza principală nu pot, prin ele însele, să dea naștere unei îndoieli legitime în percepția justițiabililor cu privire la impenetrabilitatea candidaților care participă la procedura de „promovare efectivă” în privința unor elemente exterioare.

Aspectele legate de independența judecătorilor nu se limitează la situații care implică alte puteri ale statului sau terți, ci pot apărea chiar în interiorul puterii judecătorești, oriunde există un risc ca judecătorii să fie influențați în mod necorespunzător de colegii lor. Cu toate acestea, trebuie să existe un indiciu că o asemenea concentrare a puterii ar putea provoca efectiv intervenții sau presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței judecătorilor din cadrul instanțelor inferioare și să influențeze deciziile acestora.

Întrucât membrii instanțelor de control judiciar ale statelor membre sunt ei înșiși obligați, în temeiul dreptului Uniunii, să respecte principiul independenței judecătorilor și să nu fie supuși niciunei influențe sau presiuni exterioare, ei sunt, în principiu, bine plasați să evalueze activitatea candidaților și să stabilească care dintre aceștia merită o promovare. Ceea ce este însă decisiv din punctul de vedere al independenței judecătorilor nu este atât cine desfășoară o procedură de promovare, ci mai curând dacă criteriile aplicate de organismul însărcinat cu desfășurarea unei atare proceduri sunt suficient de clare, obiective și verificabile și dacă acest organism are obligația de a-și motiva deciziile.

Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă criteriile aplicate sunt susceptibile să dea naștere unei îndoieli legitime în percepția justițiabililor cu privire la independența judecătorilor de la instanțele inferioare vizați de această procedură. Aceasta este situația în special atunci când modalitățile aferente unei anumite proceduri sau criteriile aplicate pentru desfășurarea procedurii respective nu sunt prevăzute de lege (și, prin urmare, nu pot fi verificate), sunt vagi ori irelevante sau permit speculații cu privire la influența unor forțe politice ori de altă natură (de exemplu, atunci când criteriile aplicate nu sunt suficient de obiective).

În speță, rezultă că criteriile de evaluare a activității candidaților sunt enumerate în mod explicit și sunt, prin urmare, verificabile. În plus, ele sunt toate relevante în scopul formării unei opinii cu privire la activitatea judiciară și la meritele candidaților.

Avocatul general arată de asemenea că sursele de informare și probele pe care membrii comisiei de evaluare trebuie să își întemeieze decizia cu privire la fiecare candidat sunt destul de numeroase și diversificate. Acest lucru contribuie la a face ca procedura globală de „promovare efectivă” să se bazeze *a priori* pe o apreciere obiectivă, iar nu pe una discreționară.

Aceste elemente, împreună cu faptul că comisia de evaluare trebuie să redacteze un raport motivat în care să indice punctajele acordate pentru criteriile aplicate, precum și punctajul total obținut de candidat la finalul procedurii, pe care candidatul are dreptul să îl conteste, confirmă absența unui risc real de „putere discreționară nejustificată” care să dea naștere unei îndoieli legitime în percepția justițiabililor cu privire la independența judecătorilor în cauză.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Rămâneți conectați!

